

hun vieren blaarden zij, gruwelijk tremoleerend, in berijmden vorm de gruweldaden uit, wier bloedige illustratie de man en vader met zijne rotting op het schilderwerk aanwees. Duimdik zaten op het doek de klodders van het met mes of bijl vergoten bloed; helsch van boosaardigheid waren de gezichten der moordenaars, ijselijk verwrongen van agonie de gelaatstrekken der vermoorden. Nog staat mij vóór het tafereel van een onverlaat in een schuitje, die zijnen eigen vader, buiten het schuitje, onder water duwde; en daarachter eene kaaskleurige volle maan, met een grijns van onuitsprekelijk leelijk leedvermaak tusschen twee roetzwarte wolken doorglurend. En onuitwischbaar nog voor mijne oogen is daar lange Jan zelf, regelmatig zijne pruim tabak uit de eene wangholte in de andere werkend en zijnen mond ontlastend van het al te overvloedig geworden sap, galmend met het welbehagen van den kostwinner en den artist zijne moordverhalen over de hoofden van het volk, dat stond te gapen in het rond, geboeid en vervaard, om straks af te druipen met een cent minder in den zak, en in het hoofd de zelfgevallige overpeinzing, wat er toch voor slechte menschen in de wereld waren!

Ik kan het niet gebeteren – het is misschien volslagen ongepast, er zoo voor uit te komen – maar deze nieuwe novellen van Cyriel Buysse voerden mijnen geest terug in eene onverkwikkelijke nabijheid van den rooden neus, de gezalfde spuuglokken, de huilende stem, den wijzenden rotting en den met akeligheden besmeerden lap zeildoek van langen Jan van Rotterdam.

Met de grofst mogelijke middelen de grofst mogelijke schokken toebrengen aan het gevoel, mocht de roeping en de broodwinning van den marktschreeuwer wezen – een schrijver als de heer Buysse . . . moest zulk een bedrijf beneden zich achten.'

Met inachtneming van enkele verschilpunten tussen de afbeelding en de beschrijving lijkt het me geoorloofd de rollezanger van Van der Voorden te dopen als Lange Jan.

Ik kan het niet nalaten toch nog even op Erasmus terug te komen. Hij stond daar wel in een volkse omgeving op de Grootte Markt. In *Erasmus en Rotterdam* heb ik al geciteerd wat de schrijvers van de *Physiologie van Rotterdam* in 1844 vol hoon onthulden over de kwalijke lucht die er om het beeld hing. En ik heb er nog eens – om het beschamend contrast – attent gemaakt op de